

Tuomas Tikka

15.6.2022

Eduskunnan Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle UJ 14/2022 vp - U 59/2021 vp

Kemianteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä valtioneuvoston kirjelmään eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/70/EY muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta.

Yleistä

Neuvoston ja parlamentin käsittelyssä oleva Fit for 55 -paketti nostaa tuntuvasti EU:n ilmastotavoitteita. Komission julkaisemat RePowerEU-esitykset nostavat tavoitetasoja vielä entisestään, sillä niiden nähdään olevan tarpeellisia Venäjä-riippuvuuksien vähentämiseksi. Kemianteollisuudelle kunnianhimoiset tavoitteet eivät ole uutta. Vuonna 2019 kemianteollisuus asetti itselleen tavoitteeksi olla hiilineutraali vuoteen 2045 mennessä osana omaehtoista vastuullisuusohjelmaansa, Responsible Carea (lue lisää: <https://www.kemianteollisuus.fi/fi/vastuullisuus/hiilineutraalikemia2045/>). Lisäksi kemianteollisuuden yrityksissä on tehty huomattavan paljon työtä Venäjä-riippuvuuksien vähentämiseksi.

Hiilineutraalisuustavoitteet ja vihreän siirtymän vaatimat toimet eivät ole helppoja. Hiilineutraali kemia -tiekartassa ja tätä tukevissa selvityksissä on tunnistettu kriittisiä tekijöitä, joita tavoitteisiin pyrkiminen tulee vaatimaan niin toimintaympäristöltä kuin toimialan yrityksiltäkin. Lisäksi nykyisessä tilanteessa on huomioitava kasvava globaali epävarmuus. Laadittujen selvityksien perusteella on kuitenkin selvää, että kemianteollisuuden yritysten on mahdollista kutistaa hiilijalanjälki minimiin ja samalla kasvattaa kädenjälkensä todella suureksi. Toisin sanoen, kutistaa tehtaiden suorat päästöt Suomessa ja mahdollistaa samalla globaaleiden asiakkaille merkittävät päästövähennykset.

Uusituvan energian direktiivi on keskeisessä roolissa siinä, millaisessa toimintaympäristössä yritykset tulevat jatkossa toimimaan. Vain järkevillä tavoitteiden asetannalla ja uusien polttoaineratkaisujen edistämistoimilla voidaan saavuttaa halutut tavoitteet. Investointien tarve on valtava, joten ennakoivaa ja selkeää politiikkaa tarvitaan. On myös muistettava, että vain kilpailukykyinen teollisuus pystyy investoimaan tarvittaviin uusiin tuotantotapoihin ja teknologioihin.

Tuomas Tikka

15.6.2022

Kemianteollisuuden näkemyksiä U-kirjeen sisältöönTeollisuuden ja liikenteen RFNBO-tavoitteet

"Tavoitteen tason hyväksyttävyyteen vaikuttaa olennaisesti, mitä teollisuuden vedyn käytöstä tavoitteen laskennassa huomioidaan."

Kemianteollisuuden mielestä kunnianhimoisten RFNBO-tavoitteiden saavuttaminen tulee edellyttämään järkeviä RFNBO-tulkintoja. Tämä koskee niin teollisuuden, kuin liikenteen tavoitteita. Euroopan parlamentissa on ollut esillä vähähiilisen vedyn sisällyttäminen RFNBO-tavoitteeseen, mikä on nykyisessä tilanteessa oikealta kuulostava suuntaus. Kemianteollisuuden ilmastotiekartan perusteella tulevaisuudessa tarvitaan huomattavat määrät vähäpäästöistä sähköä ja vetyä. Koska RFNBO-tavoite näyttäisi muodostuvan päätavoitteeksi, jolla edistetään vetytaloutta, niin tällöin kyseisen määritelmän pitää myös toimia vähähiilisen vetytalouden edistäjänä riittävän vaikuttavasti. Vähäpäästöinen vety tulisi näin ollen luokitella RFNBO-tavoitteen alle. Tämän lisäksi sivutuotevedyn järkevä status tulee varmistaa. Mikäli yrityksen prosesseissa syntyy vetyä, sen talteenottoon ja hyödyntämiseen tulisi kannustaa.

Biopolttoaineiden raaka-ainepohja

Kemianteollisuuden mielestä on hyvä, että U-kirjeessä suhtaudutaan myönteisesti mahdollisimman laajalle raaka-ainepohjalle, kun puhtaasta kestävästä uusiutuvista polttoaineista.

Nykyinen neuvottelutilanne on kuitenkin huolestuttava: "Komission ehdotukseen, jonka mukaan biopolttoaineiden ja biomassapolttoaineiden raaka-aineina käytettäville jätteille ja tähteille, joita ei ole lueteltu direktiivin liitteessä IX ja jotka sopivat käytettäväksi ruoka- ja rehuketjussa, tulisi kohdistaa mm. viljelyn ja keräilyn päästöjä lähimmän verrokkituotteen mukaisesti, on tehty lukuisia muutoksia. Neuvoston puheenjohtajan muutosehdotuksen mukaan kriteeri koskee biopolttoaineiden ja bionesteiden tähteitä, jotka syntyvät ruoka- ja rehukasvien käsittelyssä. Näitä edellä mainittuja tähteitä tulee jatkossa kohdella sivutuotteina." Tämä tarkoittaisi siis sitä, että edellä mainituille raaka-aineille käytettäisiin "tähte" -luokituksen sijaan luokitusta "sivutuote", jolloin päätuotteen valmistuksen päästöjä huomioitaisiin myös kyseiselle raaka-aineelle. Tämä heikentäisi näiden raaka-aineiden hyödyntämisen houkuttelevuutta ja saattaisi jopa estää käytön uusissa tuotantolaitoksissa, mikä olisi vastoin kiertotalouden periaatteita.

Kemianteollisuudelle on tärkeää, että raaka-ainepohja pidetään laajana, ja että esimerkiksi ruoka- ja rehukasvien käsittelystä syntyviä tähteitä pidetään jatkossakin tähteinä.

Lupamenettelyt

Kemianteollisuuden mielestä kansalliset toimet luvituksen vauhdittamiseksi ovat tarpeen ja niitä tarvitaan nopeasti. Suomessa on jo otettu oikeanasuuntasia askeleita loppukevään linjauksissa, mutta toimien vaikuttavuus on vielä epäselvää.

Kemianteollisuus ry

Lausunto

3 (3)

Tuomas Tikka

15.6.2022

Tuomas Tikka

Kemianteollisuus ry